

รายวิชา คณิตศาสตร์

รหัสวิชา ค15101 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เรื่อง การหารจำนวนนับด้วยจำนวนนับ
ที่ผลหารเป็นทศนิยม 1 ตำแหน่ง

ครูผู้สอน ครูพงษ์ธร รอดจินดา

การหารจำนวนนับด้วยจำนวนนับ
ที่ผลหารเป็นทศนิยม 1 ตำแหน่ง

ทบทวนการหารจำนวนนับด้วยจำนวนนับ โดยการเขียนในรูปเศษส่วน
แสดงตัวตั้งคูณด้วยส่วนกลับของตัวหาร

$$9 \div 2$$

$$\begin{aligned} 9 \div 2 &= 9 \times \frac{1}{2} \\ &= \frac{9}{2} \end{aligned}$$

$$77 \div 5$$

$$\begin{aligned} 77 \div 5 &= 77 \times \frac{1}{5} \\ &= \frac{77}{5} \end{aligned}$$

ทบทวนการหารจำนวนนับด้วยจำนวนนับ โดยการเขียนในรูปเศษส่วน
แสดงตัวตั้งคูณด้วยส่วนกลับของตัวหาร

$$12 \div 8$$

$$\begin{aligned} 12 \div 8 &= 12 \times \frac{1}{8} \\ &= \frac{\cancel{12}^3}{\cancel{8}_2} \\ &= \frac{3}{2} \end{aligned}$$

$$15 \div 6$$

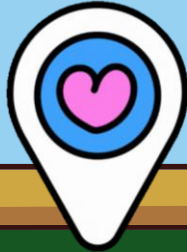
$$\begin{aligned} 15 \div 6 &= 15 \times \frac{1}{6} \\ &= \frac{\cancel{15}^5}{\cancel{6}_2} \\ &= \frac{5}{2} \end{aligned}$$

จุดประสงค์การเรียนรู้

หาผลหารของจำนวนนับหารด้วยจำนวนนับ
ที่ผลหารเป็นทศนิยมพร้อมทั้งให้เหตุผล
ในการสนับสนุนแนวคิดของตนเองได้

สถานการณ์

ครูมีริบบิ้นยาว 42 เซนติเมตร ตัดแบ่งให้นักเรียน 5 คน
โดยแต่ละเส้นยาวเท่า ๆ กัน นักเรียนแต่ละคนจะได้ริบบิ้น
ยาวกี่เซนติเมตร

ประโยคสัญลักษณ์ $42 \div 5 =$

ครูมีริบบิ้นยาว 42 เซนติเมตร ตัดแบ่งให้นักเรียน 5 คน โดยแต่ละเส้นยาวเท่า ๆ กัน นักเรียนแต่ละคนจะได้รับริบบิ้นยาวกี่เซนติเมตร

พิจารณาการหาผลหาร $42 \div 5$ โดยการตั้งหาร

$$\begin{array}{r} 8 \\ 5 \overline{)42} \\ \underline{40} \\ 2 \end{array}$$

นำ 5 ไปหาร 42 ได้ผลหาร
เป็น 8 เหลือเศษ 2

แต่เนื่องจาก $42 = 42.0$

ดังนั้น จึงเขียน 42 ในรูปทศนิยมเป็น 42.0 แล้วนำ 5

ไปหารจนกว่าจะเหลือเศษเป็น 0

พิจารณาการหาผลหารของ $42 \div 5$

แสดงการตั้งหารได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 นำ 5 ไปหาร 42 ได้ผลหารเป็น 8 เหลือเศษ 2

$$\begin{array}{r} 8 \\ 5 \overline{)42.0} \\ \underline{40} \\ 2.0 \end{array} \quad \leftarrow 5 \times 8$$

พิจารณาการหาผลหารของ $42 \div 5$

ขั้นที่ 2 นำ 5 ไปหาร 2.0 ได้ผลหารเป็น 0.4 เหลือเศษ 0

$$\begin{array}{r} 8.4 \\ 5 \overline{) 42.0} \\ \underline{40} \\ 2.0 \\ \underline{2.0} \\ \underline{0} \end{array}$$

ดังนั้น นักเรียนแต่ละคนจะได้รับบับ
ยาว 8.4 ซม.

ตรวจสอบ $5 \times 8.4 = 42.0 = 42$

ดังนั้น $42 \div 5 = 8.4$

หาผลหารของ $42 \div 5$ โดยการเขียนในรูปเศษส่วน
แสดงตัวตั้งคูณด้วยส่วนกลับของตัวหาร

$$42 \div 5$$

$$42 \div 5 = 42 \times \frac{1}{5}$$

$$= \frac{42}{5}$$

$$= \frac{42 \times 2}{5 \times 2}$$

ขยายส่วน 5 ให้เป็น 10

นำตัวตั้งคูณด้วยส่วนกลับ
ของตัวหาร

$$= \frac{84}{10}$$

$$= 8.4$$

ดังนั้น $42 \div 5 = 8.4$

หาผลหาร $15 \div 6$ โดยการตั้งหาร

วิธีทำ

$$\begin{array}{r} 2.5 \\ 6 \overline{) 15.0} \\ \underline{12} \\ 3.0 \\ \underline{3.0} \\ 0 \end{array}$$

$15 = 15.0$

6×2

ตรวจสอบ $6 \times 2.5 = 15.0 = 15$

ดังนั้น $15 \div 6 = 2.5$

ตอบ ๒.๕

หาผลหารของ $15 \div 6$ โดยการเขียนในรูปเศษส่วน

แสดงตัวตั้งคุณ^๕ นำตัวตั้งคูณด้วยส่วนกลับ^๕ ของตัวหาร^๕ ตัวหาร

$$\begin{aligned} 15 \div 6 &= 15 \times \frac{1}{6} &= \frac{5 \times 5}{2 \times 5} \\ &= \frac{\cancel{15}^5}{\cancel{6}_2} &= \frac{25}{10} \\ &= \frac{5}{2} &= 2.5 \end{aligned}$$

ขยายส่วน 2 ให้เป็น 10

ดังนั้น $15 \div 6 = 2.5$

ตัวอย่าง $45 \div 6 = \square$

วิธีทำ

$$\begin{array}{r} 7.5 \\ 6 \overline{)45.0} \\ \underline{42} \\ 3.0 \\ \underline{3.0} \\ \underline{0} \end{array}$$

ตรวจสอบ $6 \times 7.5 = 45.0 = 45$

ตอบ ๗.๕ ดังนั้น $45 \div 6 = 7.5$

$$\begin{aligned} \text{หรือ } 45 \div 6 &= 45 \times \frac{1}{6} \\ &= \frac{\cancel{45}^{15}}{\cancel{6}_2} \\ &= \frac{15 \times 5}{2 \times 5} \\ &= \frac{75}{10} = 7.5 \end{aligned}$$

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มตาม Gang Of Four
2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงวิธีหาผลหาร โดยการตั้งหาร และโดยใช้ตัวตั้งคูณด้วย ส่วนกลับของตัวหาร
3. โดยแต่ละกลุ่ม จับฉลากกลุ่มละ 1 ข้อ
4. เมื่อทำเสร็จแล้วให้นักเรียนส่งตัวแทนมา นำเสนอผลงาน

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

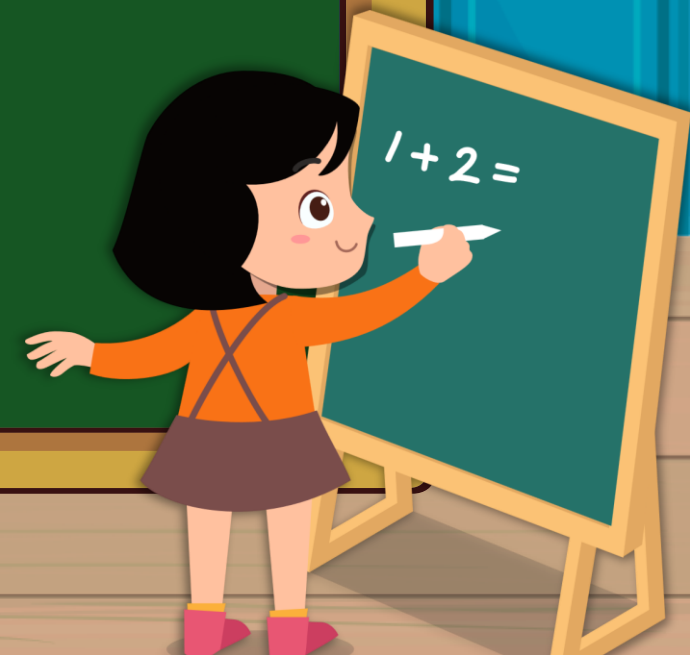
1. นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงวิธีหาผลหาร โดยการตั้งหาร และโดยใช้ตัวตั้งคูณด้วยส่วนกลับของตัวหาร
2. นักเรียนออกมานำเสนอผลงาน

แสดงวิธีหาผลหารโดยการตั้งหาร และโดยใช้ตัวตั้ง
คูณด้วยส่วนกลับของตัวหาร

$$1. 7 \div 2 = \square$$

$$2. 90 \div 12 = \square$$

$$1. 7 \div 2 = \square$$

วิธีทำ

$$\begin{array}{r} 3.5 \\ 2 \overline{) 7.0} \\ \underline{6} \\ 1.0 \\ \underline{1.0} \\ \underline{0} \end{array}$$

หรือ $7 \div 2 = 7 \times \frac{1}{2}$

$$= \frac{7}{2}$$

$$= \frac{7 \times 5}{2 \times 5}$$

$$= \frac{35}{10} = 3.5$$

ตอบ ๓.๕

ตรวจสอบ $2 \times 3.5 = 7.0 = 7$

ดังนั้น $7 \div 2 = 3.5$

แบบฝึกหัด 2.20

แบบฝึกหัด 2.20

1 แสดงวิธีหาผลหารโดยการตั้งหาร

ตัวอย่าง $12 \div 8$

วิธีทำ

$$\begin{array}{r}
 1.5 \\
 8 \overline{) 12.0} \\
 \underline{8} \\
 4.0 \\
 \underline{4.0} \\
 0
 \end{array}$$

ตรวจสอบ $8 \times 1.5 = 12.0 = 12$

ดังนั้น $12 \div 8 = 1.5$

ตอบ ๑.๕

1) $7 \div 2$

วิธีทำ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2) $22 \div 4$

วิธีทำ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3) $19 \div 5$

วิธีทำ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4) $42 \div 12$

วิธีทำ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2 แสดงวิธีหาผลหารโดยใช้ตัวตั้งคูณด้วยส่วนกลับของตัวหาร

ตัวอย่าง

วิธีทำ $3 \div 8$

$$\begin{aligned}
 &= 3 \times \frac{1}{8} \\
 &= \frac{3}{8} \\
 &= \frac{3 \times 125}{8 \times 125} \\
 &= \frac{375}{1000} \\
 &= 0.375
 \end{aligned}$$

ตอบ ๐.๓๗๕

1) $18 + 15$

วิธีทำ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2) $161 + 14$

วิธีทำ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3) $30 + 25$

วิธีทำ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

4) $34 + 4$

วิธีทำ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

5) $10 + 8$

วิธีทำ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

6) $58 + 20$

วิธีทำ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ตรวจสอบคำตอบโดยใช้เครื่องคิดเลข

สรุปบทเรียน

การหารจำนวนนับด้วยจำนวนนับที่ผลหารเป็นทศนิยม 1 ตำแหน่ง
อาจหาได้โดย

- ใช้การตั้งหาร โดยมีวิธีการหารเช่นเดียวกับการหารทศนิยมด้วยจำนวนนับ เนื่องจากจำนวนนับเขียนในรูปทศนิยมได้
- หาผลหารโดยใช้ตัวตั้งคูณด้วยส่วนกลับของตัวหาร

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

การหารจำนวนนับด้วยจำนวนนับ
ที่ผลหารเป็นทศนิยม 2 ตำแหน่ง

สิ่งที่ต้องเตรียม

แบบฝึกหัด 2.21

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

